

ε) Στο **πέμπτο** μέρος επισημαίνεται ότι, στον χειρισμό οποιουδήποτε «προβλήματος» του Παιδιού, αναγκαία προϋπόθεση είναι **η ενεργός συμμετοχή της Οικογένειας**. Όμως, η Συμβουλευτική Γονέων παρουσιάζει **τέσσερις ιδιαιτερότητες – δυσκολίες**: 1) Οι Γονείς αναμένουν να τους δοθούν **συγκεκριμένες οδηγίες – ρεσέτες**, «έτοιμες» για άμεση εφαρμογή, ενώ οι όποιες οδηγίες δίδονται αποτελούν **γενικές κατευθυντήριες αρχές που και αυτές θα πρέπει να εφαρμόζονται με μεγάλη ευελιξία**. 2) Οι Γονείς αναμένουν **άμεσα θετικά αποτελέσματα**, ενώ, για να υπάρξουν «ορατά» θετικά αποτελέσματα, **θα χρειασθεί πολύς χρόνος, συνεχής στοχευμένη προσπάθεια, καθώς και ανεξάντλητη υπομονή και επιμονή**. 3) Ο **τρόπος εφαρμογής** των όποιων ψυχοπαιδαγωγικών οδηγιών δίδονται στους Γονείς παρουσιάζει ιδιαίτερες δυσκολίες, γιατί, στην ουσία, απαιτείται **να αλλάξει ο ίδιος ο Γονέας**. 4) Η **επικοινωνία Εκπαιδευτικού – Γονέα** για επίλυση ψυχοπαιδαγωγικών προβλημάτων παρουσιάζει ιδιαίτερες δυσκολίες **λόγω απουσίας «κοινής» γλώσσας**, όπως π.χ. η διάχυτη εννοιολογική σύγχυση με τους όρους «**μαθησιακές δυσκολίες – δυσλεξία**» και με τους όρους «**επιθετικότητα – σχολικός εκφοβισμός / bullying**».

στ) Τέλος, στο **έκτο** μέρος, δίνονται **δύο παραινέσεις ψυχοπαιδαγωγικού περιεχομένου**, η μια για τους Γονείς και η άλλη για τους Εκπαιδευτικούς.

→ **Σημείωση**: Στις 180 διαφάνειες της εισήγησης έχουν επισυναφθεί δύο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ:

- Έξι (6) ενημερωτικά φυλλάδια με πρακτικές οδηγίες για Εκπαιδευτικούς και για Γονείς (31 διαφάνειες).
- Περιγραφή του «**ΕΔΕΠΠΕ: Ερωτηματολόγιο Διαπροσωπικής και Ενδοπροσωπικής Προσαρμογής Παιδιών και Εφήβων**» (27 διαφάνειες).

→ **Επισήμανση**: Η ύλη της εισήγησης έχει αποκωδικοποιηθεί και παρουσιάζεται σε 180 διαφάνειες με εκτενή περιγραφικά κείμενα. Το αρχείο αυτό έχει αναρτηθεί στον ιστότοπο e-arsakeio για ελεύθερη αναπαραγωγή και χρήση από κάθε ενδιαφερόμενο.

Κάλλιστα, το ψυχοπαιδαγωγικό αυτό υλικό μπορεί να αξιοποιηθεί από τον ενδιαφερόμενο Εκπαιδευτικό και Γονέα για περαιτέρω «**υποβοηθούμενη αυτο-μόρφωση**».

Ι. Ν. Παρασκευόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής Ψυχολογίας
Πανεπιστημίου Αθηνών

Οικογένεια – Γονείς:
«Πρωταγωνιστική» συνιστώσα
στη λειτουργία του Σύγχρονου Σχολείου.
Κάποιες σκέψεις για την ψυχοπαιδαγωγική διαχείρισή τους!

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Η   Ο Μ Ι Λ Ι Α Σ

Ι. Ν. Παρασκευόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής Ψυχολογίας
Πανεπιστημίου Αθηνών

Πολυξένη Ι. Παρασκευοπούλου
Ψυχολόγος
Msc Σχολικής Ψυχολογίας

Η «κρίση» ΤΗΣ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ: Δεκαπέντε Θέματα

Η ψυχοπαιδαγωγική διαχείρισή της στο σχολείο και στην οικογένεια

Οικογένεια – Γονείς:

«Πρωταγωνιστική» συνιστώσα
στη λειτουργία του Σύγχρονου Σχολείου.

Κάποιες σκέψεις για την ψυχοπαιδαγωγική διαχείρισή τους!

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

→ Στόχος της εισήγησης είναι να αναλύσει τον ρόλο των Γονέων στην καθημερινή λειτουργία του Σχολείου και να επισημάνει πρόνοιες και δράσεις τόσων εκ μέρους του Σχολείου όσο και εκ μέρους των Γονέων, οι οποίες συμβάλλουν στην εύρυθμη συλλειτουργία τους.

→ Η ύλη της εισήγησης έχει διαρθρωθεί σε έξι (6) μέρη.

α) Στο πρώτο μέρος, το εισαγωγικό, επισημαίνεται ότι υπάρχουν επικαλύψεις στις υποχρεώσεις απέναντι στο Παιδί τόσο του Σχολείου όσο και της Οικογένειας και ότι «ταυτόσημες υποχρεώσεις» σημαίνει «ταυτόσημες φροντίδες και ευθύνες»! Ως εκ τούτου, με την αυξανόμενη διάρκεια της υποχρεωτικής φοίτησης, η συμμετοχή των Γονέων στα σχολικά δρώμενα πολλαπλώς διευρύνεται και θεσμοθετείται.

Επισημαίνονται οι δύο κορυφαίες νεότερες εξελίξεις, καθώς και οι συνακόλουθες αλλαγές στη σχολική πράξη, τόσο στον χώρο της ψυχικής υγείας με την απαγκίστρωσή της από το «κλινικό πρότυπο» και την υιοθέτηση του «κοινωνικού προτύπου» (κύριο πρόταγμα είναι: «Ιδανικός χώρος για να παρέχεται στο παιδί οποιαδήποτε απαιτούμενη ψυχολογική φροντίδα είναι το Σχολείο και η Οικογένεια»!) όσο και στην Ειδική Αγωγή με τη θεσμοθέτηση της «ενιαίας εκπαίδευσης» (το πρόταγμα είναι: «Ένα σχολείο για όλους»!).

Συναφώς τονίζεται ότι ερευνητικά δεδομένα έχουν καταδείξει πως η εύρυθμη συλλειτουργία Σχολείου – Οικογένειας έχει πολλαπλασιαστικά θετικά αποτελέσματα. Το εναγώνιο όμως ερώτημα είναι το «ΠΩΣ» μπορεί να εξασφαλίζεται η επιθυμητή αυτή εύρυθμη συλλειτουργία; Για το «ΠΩΣ» αυτό, η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει κάποιες σκέψεις για προβληματισμό και εξειδίκευση.

β) Στο δεύτερο μέρος αναφέρεται στους Γονείς – στην Οικογένεια. Γίνεται μια περιήγηση για να γνωρίσουμε τους ρόλους των μελών της, καθώς και τις μεταξύ τους αλληλεπιδραστικές σχέσεις. Επισημαίνεται ότι, για την ομαλή ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του Παιδιού, καθοριστικός παράγοντας στη λειτουργία της Οικογένειας είναι όχι το **ΤΙ** κάνουν ή δεν κάνουν οι Γονείς,

αλλά κυρίως το **ΠΩΣ** το κάνουν ή δεν το κάνουν – το συναισθηματικό περίβλημα – των στάσεων και των συμπεριφορών μεταξύ των μελών της.

Πιο σημαντικό δηλαδή είναι το **ψυχολογικό κλίμα** που «χρωματίζει» όλες τις ενδο-οικογενειακές σχέσεις, με ορίζουσες δύο διαστάσεις: α) τον ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟ ΤΟΝΟ με άκρα την ΕΚΔΗΛΗ ΣΤΟΡΓΗ και την ΑΠΟΡΡΙΨΗ και β) τον τρόπο ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ με άκρα την ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ και την ΚΑΤΑΠΙΕΣΗ.

Περιγράφονται τέσσερις τύποι γονέων: α) Οι **στοργικοί – διαλεκτικοί γονείς** (είναι οι «αυθεντικοί γονείς»), β) οι **υπερπροστατευτικοί γονείς**, γ) οι **απορριπτικοί – αδιάφοροι γονείς** και δ) οι **εχθρικοί – καταπιεστικοί γονείς**. Συναφώς αναφέρονται οι χαρακτηριστικές στάσεις και συμπεριφορές του κάθε τύπου Γονέα, καθώς και οι αντίστοιχες επιπτώσεις που έχουν στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του Παιδιού. Ιδιαίτερως τονίζεται το «ψυχόγραμμα» του «**αυθεντικού γονέα**»! Επιπλέον επισημαίνονται **κοινωνιολογικοί και ψυχολογικοί παράγοντες** που διαφοροποιούν τις στάσεις και τις συμπεριφορές μεταξύ των μελών της Οικογένειας.

γ) Στο τρίτο μέρος γίνεται αναφορά στις **προϋποθέσεις – κλειδιά**, καθώς και στις **πρόνοιες και δράσεις** τόσο εκ μέρους του Σχολείου όσο και εκ μέρους της Οικογένειας, οι οποίες συμβάλλουν στην εύρυθμη συλλειτουργία των δύο θεσμών, όπως είναι: η αποδοχή εκ μέρους και των δύο θεσμών της αναγκαιότητας της εύρυθμης συλλειτουργίας τους, η διαμόρφωση μεταξύ τους θετικής στάσης και αμοιβαίας εμπιστοσύνης, η σύνταξη κανονισμού λειτουργίας του Σχολείου με τη συμμετοχή όλων των μερών για να είναι «κοινής αποδοχής», ο καταρτισμός ετήσιου προγραμματισμού δράσεων και ο απολογισμός πεπραγμένων, η παροχή ευκαιριών στους Γονείς για να γνωρίσουν τις λειτουργίες του Σχολείου, η συνεχής ενημέρωση των Γονέων για ό,τι «ιδιαιτερό» – θετικό ή αρνητικό – συμβεί στο Παιδί τους κ.τ.ό.

δ) Στο τέταρτο μέρος, το κύριο της εισήγησης, γίνεται αναλυτική αναφορά σε **οργανωτικές διαδικασίες και ψυχοπαιδαγωγικές πρόνοιες** που πρέπει να τηρούνται κατά τις ατομικές συναντήσεις Εκπαιδευτικού – Γονέα. Ειδικότερα, εξετάζονται τρεις περιπτώσεις ατομικών συναντήσεων Εκπαιδευτικού – Γονέα: 1) **Τακτικές ενημερωτικές ατομικές συναντήσεις για αλληλο-ενημέρωση και αλληλο-συμβουλευτική για την πρόοδο του Παιδιού**, 2) **ατομικές συναντήσεις για «πρόβλημα» του Παιδιού με αίτημα του Σχολείου** και 3) **ατομικές συναντήσεις για «σχολιογενή βλάβη» του Παιδιού με αίτημα του Γονέα**. Επειδή καθεμία από τις τρεις περιπτώσεις γίνεται, εκ των πραγμάτων, σε διαφορετικό ψυχολογικό πλαίσιο, ανάλογες είναι και οι προτεινόμενες, για τη διεξαγωγή της διαβούλευσης, διαχειριστικές προσεγγίσεις και ψυχοπαιδαγωγικές πρόνοιες.